

Ethan HAWKE – Popeleční středa (ukázka)

Mařa 2004 (přeložil Luboš Snížek)

Vzpomínám si, že poprvé jsem se modlila ve třetí třídě. Seděla jsem se po indickém způsobu na posteli a měsíc zbarvoval bílé prostěradlo do magické modři. Vypadalo to na sních. Mluvili o tom pořád dokola v televizi a v rádiu. Sních v Texasu je významná událost. Prosila jsem Boha, jestli mám vůbec nějak cenu, prosím, dej, ať zítra sněží. Nenáviděla jsem školu. Čeka_a mě zkouška ze států: hlavní města, květiny, řeky a podobné blbosti. Vzpomínám si, že js_m koukala na pouliční lampy za oknem a netrpělivě čekala, až zazáří první vločky. Vybavuji si zvuky aut, jejich světla, která se míhala po stropě. Vybavuji si svůj pokoj: na zdi visela americká vlajka s osmačtyřiceti hvězdami. Tou byla zakryta dědečkova rakev. Vzpomínám si na zelenomodrou chumáčovitou kobercovinu a falešné táflování na stěnách. Dokonce si i pamatuji, co jsem se modlila. Klečela jsem a hlasitě jsem mluvila přímo k měsíci. Představovala jsem si, že Bůh má prostě dvě dlouhé a silné ruce, jako můj táta.

„Dobrý Bože, jmenuji se Christy Ann a slibuji ti, že budu v tebe věřit navěky a že budu pořád hodná, a jestli to poznáš ve svém srdci, tak ať zítra sněží, abych nemusela jít do školy. Moc a moc ti děkuji a pomodlím se za všechny osamělé lidi, kteří nemají přátele. Děkuji ti. Amen.“

Jako malá holka jsem si dělala o osamělé lidi veliké starosti.

Tohle všechno si vybavuji, ale vůbec si nevzpomínám, jestli tenkrát nakonec sněžilo, nebo ne.

Pohlédla jsem na Jimmyho rty. Vlhké zvuky milování se ozývaly nepřetržitě. Vnitřek auta byl plný našeho pachu. Někdy, když jsme se milovali, se zdálo, že nám naše pohlavní orgány nepatří. Byly pojítkem, mostem mezi námi. Občas jsme měli problémy se spolu domluvit. Milování všechno ulehčilo. Hlava se mi otevřela a mohl do ní vejít celý vesmír. Naše milování bylo něco, jako když běžíte na velkou vzdálenost a všechna vaše úzkost zmizí a vy nejste schopni myslet, je to jenom dech, jednoduché nádech výdech.

Dvě žluté, nemrkající oči, na mě opět pohlédly, pořád pluly v temnotě zadní sedačky. Přemýšlela jsem, z jakého snu ty oči vypluly nebo jaký pro mě v té vizi měly mít význam.

Ani jsem se nerozloučila s Gordonem, tím slepým mužem v autobuse. Musí si o mně dělat starosti, když jsem tak najednou zmizela. Nikdy v životě se už nepotkáme, to jsem si jistá.

„Všechno je to milost boží, která je člověku dávana s grácií,“ řekl mi Gordon.

„Mám kočku, která se jmenuje Gracie,“ zamumlala jsem.

„Milost boží je v probuzeném srdci, otevřeném poznání, že každé tvé gesto je vůlí Alláhovou.“ Odmlčel se. Byli jsme pár minut před Kingstonem.

„Je Alláh muž?“ zeptala jsem se. Nemohla jsem si pomoci, ale vždycky když lidi začali mluvit o Alláhovi, objevil se mi v hlavě obrázek středověkých jezdců se zahnutými šavlemi, jak usekávají křesťanům ruce a nohy.

„Nemůžeš myslet na Boha jako na věc, osobu, muže nebo ženu. Alláh není věc. Bůh není tady nebo tam.“ Udělal rukou několik křečovitých gest. „Bůh je mou podstatou.“ Sevřel ruku v pěst a položil si ji na prsa. „On není já, ale je mou podstatou. Alláh je ve všech živých tvorech, ale Alláh není tvor. Tašbe: Alláh je ve všem. Tanze: Alláh je mimo poznání, je zcela neviditelný. Jednotou obojího je skutečnost. Poznat Boha znamená poznat, do jaké míry byl ochoten učinit se viditelným.“

Rozhlédla jsem se po autobusu a zjistila, že je tam spousta starých lidí. Vždycky jsem si představovala, že staří lidi jsou z Ku-klux-klanu, že to jsou bývalí nacističtí důstojníci anebo že jsou opravdu, ale opravdu *milí* – že celý čas věnují vařením večere pro nemohoucí a

sedí v modlitbách a počítají drobné, kají se za hříchy a hanbu světa. Myslím na obě věci zároveň. Každý mladý člověk je buď násilníkem, který čeká, až mě bude moci znásilnit, anebo je to můj budoucí manžel. Možná že všichni vidí svět nějak takhle: Všechno je pravda, neustále.

„Svět se točí, že jo?“ zeptal se Gordon. Nastala dlouhá pauza. Přemýšlela jsem, věděla jsem, že to je zásadní otázka. Ráda bych si srkla piva.

„Pokračuj,“ pobídla jsem ho.

„No, nejsem stejný člověk, jaký jsem byl včera, tak jak bys mě mohla znát? Jak bys mě mohla znát? Snažím se ti vysvětlit, kdo jsem byl před deseti lety.“

Rozesmál se a já se k němu přidala.

„Díky.“ A začal se smát jako blázen.

Stalo se to jenom několikrát, kdy byl ve mně Jimmy tak strašně hluboko, že jsme se ani jeden nemohli pohnout. Držela jsem ho v sobě, hleděla mu do očí a po tom utlumeném mystickém čase jsme oba dva zároveň dosáhli orgasmu. Bylo to jenom náhodou. Nikdy jsme se o to nijak nesnažili.

Venku začalo sněžit. Slyšela jsem jemné pleskání sněhových vloček, které pomalu tály na kapotě automobilu, a sledovala tisíce krystalků dopadajících na parkoviště, kde se mě Jimmy zeptal, jestli bych si ho nechtěla vzít. Byl to hrdinský kousek, ale já jsem věděla, že se nikdy nevezmeme. Pochopila jsem to a smířila se s tím, že našim osudem je zlomit jeden druhému srdce a zničit se navzájem. Milování to jenom odkládalo na později. I navléknutí prstýnku byl jenom odklad. Jimmyho největším problémem bylo, že tak strašně chtěl, aby ho měl někdo rád – já, kdokoliv – že kvůli tomu nebyl schopen naslouchat vlastní duši. Ta hluchota z něj dělala nepředvídatelného člověka. Nikdy jste nevěděli, kdy si ho najde jeho vlastní hlas.

Ale milovali jsme se. Pod bundou mi teď bylo už pěkné horko.

„Každý z nás má ‚náboj‘,“ řekl Gordon. „Už samotným narozením jsme vyzváni, abychom cosi učinili. I tvoje dítě v břiše je už vyzváno, aby se toho účastnilo. Je něco v tvém životě, k čemu bys nebyla vyzvána? Život se na nás neřítí. Izaiáš pravil: ‚Hle, zde jsem, pošli mne.‘“ Gordon se slepě udeřil do prsou jako boxer, když vybízí k boji. „Hle, zde jsem. Pošli mne.“

Spala jsem s Jimmym hned na našem první rande. V podstatě mě k tomu dotlačila kamarádka Chance. Věděla jsem, že bych neměla, i když se mi líbil hned napoprvé. Vzpomínám si přesně na tu chvíli, kdy do mě poprvé vstoupil, protože mě úplně připravil o dech, doslova. Bylo to, jako když holčička padá na ruském kole. Prvních pár vteřin jsem si nemohla vzpomenout, jak se vlastně dýchá. Od té chvíle jsem pořád čekala, kdy otěhotním.

„Máš ve své moci, jestli tenhle autobus jede bezpečně tam, kam má?“ zeptal se Gordon. „Jestli je řemen u větráku správně napnutý? Dohlížíš na stavy vod? Sklizeň obilí? Výrobu benzínu? Příliv a odliv? Měsíc? A přece všechny tyhle takzvané vnější události tě každým okamžikem ovlivňují. Svoboda je milost. Žít s poznáním, že jsi manifestací Boha, že všechny tvé činy jsou prací nebeské muskulatury, to je milost.“

Když jsem vstoupila na potratové oddělení v Albany, věděla jsem, že jsem překročila nevyslovenou smlouvu, kterou jsem už uzavřela. Jak jsem tak seděla v čekárně a prohlížela si časopis, vrhla se najednou ke mně jedna holka, se kterou jsem chodila na střední školu v Texasu. Skoro jsem ji ani nepoznala.

„Christy, seš to ty?“ Byla to Mexičanka s kudrnatými černými vlasy. Jmenovala se Cruz Alvarezová. „Christy Walkerová! Ach, bože, tak ráda tě vidím!“ Pohlédla jsem do jejích světle hnědých očí a bylo mi jasné, že nedokážu jít na potrat. Tohle bylo to poslední místo na světě, kde jsem chtěla, aby mě někdo poznal. Byla jsem už dost stará, abych se uměla postarat

o dítě. Už i před rokem by musel být potrat nějak zdůvodněn, ale já nedokázala předstírat, že jsem nebyla k tomu dítěti vyzvána, protože jsem k němu vyzvána byla.

„Stvoření se nestalo. Děje se pořád. Milost přijde, když uznáš, kolik jednotlivých okamžiků je mimo tvou kontrolu.“ Gordonův hlas mnou procházel jako zvuk flétny. „Tohle je svoboda. Lidé v téhle zemi věří, že svoboda je možnost výběru – radši si vyberu cadillaka než buicka. Já jsem pro cadillac, naše jediná cesta vede k tomu, že větší výběr rovná se více peněz – ale výběr a peníze není svoboda.“ Upravil si na nose sluneční brýle a zvedl hlavu. „To je ten skutečný důvod nespokojenosti. Obrovské prázdno v nás, které není možné naplnit. A právě tohle prázdno je naše potřeba Boha. Toho musíš hledat a tuhle touhu v sobě musíš uchovávat.“

Sníh na zadním skle tál a drobné čírky vody pomalu stékaly po skle. Kočičí oči na mě dál bez mrknutí zíraly, přebíhaly v temnotě. Připomněly mi mou kočku, kočku, kterou jsem opustila. Pohlédla jsem na Jimmyho pod sebou a chtěla ho políbit na tvář, kousnout ho do tváře, až by krvácela, slízat krev a políbit ho ještě líp, zalepit mu ránu náplastí, léčit ho, a pak to všechno udělat znovu. Chtěla jsem trpět. Žádná cesta ven nevedla, musela se projít až na konec.

Oči zazářily ve světle palubní desky. Nemohla jsem tomu uvěřit.

„Bože, Jimmy,“ vyrazilo mi to dech. „To je Grácie?“